

Jaarverslag van de Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde (NVWS) over het jaar 1999

Inleiding

De NVWS telde eind 1999 1834 Zenitabonnees, een getal dat overlapt met de 3869 lidmaatschappen, 2349 van afdelingen en 1520 van werkgroepen (met enige interne overlap). Aan Peter Louwman werd de Van der Biltprijs toegekend. De eclips die op 11 augustus Europa van Engeland tot Bulgarije doorkruiste domineerde het verenigingsjaar. Massaal trok men naar de totaliteitszone, maar de gaten in de bewolking waren schaars. Meer geluk had de door Theo Jurriens onder auspiciën van de NVWS georganiseerde eclipsreis naar Bulgarije. 48 deelnemers zagen de eclips aan de Zwarte Zeekust bij goed weer. Het was tot 100 km landinwaarts onbewolkt. De Leoniden waren in november een enorm succes.

De NVWS verloor door overlijden Gerard Fritschy, Jan Koch, Donald van Boeschoten, Jaap Koopman, Hennie Gosemeijer, Jan van Paradijs, en Gijsbert van Herk.

Bestuur

Van Woerden, De Boer en Van der Brugge werden voor vier jaar herbenoemd.

De samenstelling van het bestuur was in 1999: Prof. H. van Woerden (voorzitter), drs. J.A. de Boer (secretaris), drs. L.J. Postma RA (penningmeester), H.J. Bril (vertegenwoordiger "kleine" werkgroepen), A.H. van der Brugge (consul voor de afdelingen), ir. K.C.J. van den Ende (weerkunde), prof.dr. W. de Graaff (lid), J.J. Lahmeyer (weerkunde), M.L. Vonk (Jongerenwerkgroep).

Vertegenwoordiging NVWS in het bestuur van de stichting "De Koepel"

Prof.dr. W. de Graaff (voorzitter), drs. L.J. Postma RA (penningmeester).

Afdelingen en werkgroepen

De NVWS omvatte 33 afdelingen en 10 werkgroepen.

Leden

Op 15 januari overleed Gerard Fritschy, lid van de Vereniging Galileo, Zuid-Limburg.

Op 16 februari overleed Jan Koch, 58 jaar, lid van de Alkmaarse Weer- en Sterrenkundige Vereniging "Metius" en enthousiast waarnemer op de Metius Sterrenwacht (Metius Magazine maart 1999, 7).

Op 24 februari overleed Donald van Boeschoten, 71 jaar, vele jaren voorzitter van de Afdeling Noord-Drenthe (Scoopium 1999-2).

Op 12 april overleed Jaap (A.A.) Koopman, 70 jaar, zeer lang lid van de Haarlemse Weer- en Sterrenkundige Kring, en van 1992 tot 1997 daarvan secretaris.

Op 14 juli overleed Hennie Gosemeijer, 75 jaar, winnaar van de Van der Biltprijs 1975, oprichter van de Volkssterrenwacht Twente in Denekamp (Zenit oktober 1999, 447).

Op 2 november overleed Jan van Paradijs, 53 jaar, lid van de Amsterdamse Weer- en Sterrenkundige Kring, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, bestuurslid van De Koepel (in '90 voorzitter), voorzitter Volkssterrenwacht Simon Stevin. Een artikel over zijn werk verscheen in Zenit maart 2000, 111.

Op 10 november overleed Gijsbert van Herk, 92 jaar, in de jaren 40 bestuurslid van de NVWS, leider sterrenkundige waarnemingen, initiator van de amateur-bijeenkomsten en van de Werkgroep Sterbedekkingen.

Eind 1999 waren er 1834 Zenitabonnees binnen de NVWS. Uit opgaven van betrokken besturen van afdelingen en werkgroepen volgt een aantal van 3869 lidmaatschappen (waarvan 581 junior) binnen de NVWS. Dat aantal overlapt met de Zenitabonnees, en een deel van de leden heeft meerdere lidmaatschappen. Het aantal junioren is slechts schijnbaar gezakt omdat de Jongerenwerkgroep ook 362 leden boven 20 jaar heeft, een groep die in het vorige verslag nog werd meegeteld met de junioren.

Een meerjarenoverzicht:

jaar	NVWS-Zenit-abonnees	abonnementsprijs Zenit inclusief donatie	waarin donatie (t/m '97 contributie)	aantal lidmaatschappen in afdelingen en werkgroepen
1994	2006	95	5	5300 (ca.)
1995	2010	95	5	5400 (ca.)
1996	2004	97,50	5	5500 (ca.)
1997	2063	97,50	5	5614
1998	1908	97,50	5	3911
1999	1834	102,50	5	3869

De rechterkolom toont het effect van de lokale contributieplicht vanaf 1998 van leden met Zenit, en het uittreden van de Werkgroep Weeramateurs (zie jaarverslag 1998).

Verenigingsraad

De Verenigingsraad kwam eenmaal bijeen, op 19 juni in Utrecht.

Landelijke bijeenkomsten

Op 24 en 25 april werd de 79e amateurbijeenkomst gehouden te Roden, en op 13 en 14 november de 80e amateurbijeenkomst te Tilburg.

Op 16 oktober werd een symposium gehouden in de Radiosterrenwacht Dwingeloo over "Telescopen van de toekomst". Sprekers: prof.dr. H. van Woerden (Kapteyn Instituut, Groningen), dr. J.W. Pel (idem), dr. J.M. van der Hulst (idem), prof.dr. A.G. de Bruyn (Stichting ASTRON, Dwingeloo), prof.dr. R.T. Schilizzi (Joint Institute for VLBI in Europe, Dwingeloo), prof.dr. H.R. Butcher (Stichting ASTRON, Dwingeloo). 's Middags waren verschillende demonstraties te bezichtigen in de sterrenwacht. Er waren 147 betalende deelnemers waarvan 30 junioren voor fl 30 (de andere 117 voor fl 50). De voordrachten zijn gepubliceerd in Zenit mei 2000.

Van der Biltprijs 1999

De prijs is toegekend aan Peter J.K. Louwman vanwege zijn bijzondere verdiensten voor de popularisering van de sterrenkunde gedurende een lange reeks van jaren. De overwegingen zijn gepubliceerd in Zenit januari 2000, 46.

Sterrengids

De Sterrengids 2000 schenkt speciale aandacht aan de superreus Deneb en de "Toekomst van de Sterrenkunde".

Voor de jeugd en voor beginners verscheen "Sterren en Planeten 2000".

Zenit

De Very Large Telescope van de Europese Zuidelijke Sterrenwacht begint in de kolommen van Zenit een concurrent van de Hubble ruimtetelescoop te worden. We volgen het ruimtetuig Near Earth Asteroid Rendezvous op weg naar planetoïde Eros. Zenit behandelde de Friese ijsdikten en de Elfstedentochten in de 20e eeuw. We lazen over onweerstatistiek en waarom de Leoniden 1998 voor de meesten te vroeg kwamen. De Nederlandse radiosterrenkunde van 50 jaar geleden omvat een bezoek aan de *roots* van succesvol onderzoek, de plek blijkt teruggegeven aan de natuur. Er was een artikel over Chemie van kometen en veel aandacht voor het ontstaan van sterren en planeten. Heel praktisch is weer een artikel over het testen van de telescoop. Bespiegeling is er over het klaarblijkelijke gebrek aan belangstelling van buitenaards leven, en het programma SETI@home om dat leven met eigen pc (te helpen) op te sporen. Juli/augustus hielp bij de laatste voorbereidingen voor de eclips van 11 augustus, september gaf de eerste indrukken en november toonde uitgebreid wat er in Europa te zien was, en wat de aanstaande eclipsen zijn. Veel mooie resultaten van "Amateurs actief", zoals bij de Mars oppositie 1999. Het laatste nummer behandelde het begin van 2000 en het "echte begin van het derde millennium".

Jubilea en vertegenwoordigingen

J.J. Lahmeyer vertegenwoordigde het bestuur op het 25-jarig jubileum van de Vereniging voor Weerkunde en Klimatologie (VWK) op 8 mei.

Voorzitter was 5 november bij de crematie van Jan van Paradijs en op 13 november bij de crematie van Gijsbert van Herk.

Beleid van het bestuur

1. Financiële verhoudingen

Het NVWS-bestuur kende een tweede ronde projectsubsidies toe. Er zijn subsidies verleend aan Afdeling 't Gooi voor een windbestendige projectievoorziening voor sterrenkijkavonden (fl 165), en aan Oostelijk West-Friesland voor een lustrumtentoonstelling 6 tot 7 november 1999 (garantie van fl 1000).

Het bestuur beheert ook de stichting Van Leeuwen Boomkamp Fonds. Er zijn subsidies verleend aan de JWG voor een zonsverduisteringskamp in Roemenië (fl 2500 + garantie van fl 1500 i.v.m. de dollarkoers, van de garantie was maar fl 697 nodig), aan de NVWS voor het symposium in Dwingeloo (garantie fl 2000), en aan de Werkgroep Meteoren voor de Leoniden-expeditie (fl 1200).

2. Voorbereidingen voor viering 100 jarig bestaan in 2001

De Jubileumcommissie rondde het ontwikkelen van ideeën voor de viering af. Samenstelling: Van Woerden, voorzitter, Comello, Drummen, Jurriens, Kleinhans, Rutten, Vaessen, Waters, Mw. Van Weerden, en later Lahmeyer. De organisatie werd ter hand genomen door de Jubileumstuurgroep: Van Woerden, voorzitter, Jurriens, Kleinhans, De Nobel en Rutten, en krijgt ondersteuning van Drummen of Verstappen

3. Publiciteit

De zonsverduistering bracht ook aandacht van de televisie. Op 11 augustus had de NOS een uitgebreide uitzending. Van der Brugge leverde informatie en foto's. Op 7 augustus kwamen Jurriens en De Boer in het RTL4 Nieuws. Secretaris gaf Netwerk een aantal suggesties voor een vooruitblik op 4 augustus, aandacht werd besteed aan de JWG en de NVWS, er was een interview met Mak.

Uit de jaarverslagen van afdelingen en werkgroepen

Op het moment van samenstellen van deze aanvulling waren van 27 afdelingen en 9 werkgroepen jaarverslagen over 1999 ontvangen.

Nationale Sterrenkijkdagen 19, 20 en 21 februari

Tien verslagen meldden de sterrenkijkdagen (waar genoemd met bezoekersaantallen): **Alkmaar** (30), **Amsterdam** (met Artis Planetarium), **Breda** (30), **Den Bosch** gaf voorlichting over de zonsverduistering, de sterrenkijavond op de 21ste trof slecht weer, **Den Haag** kwam bijeen, maar stelde wegens slecht weer geen kijkers op, **Dordrecht** (ruim 100), **Eindhoven**, **'t Gooi** (Werkgroep Praktische Sterrenkunde), **Leiden**, **Midden-Limburg** met redelijk weer (110), **Rotterdam**, **Spijkensisse** kon Maan, Saturnus, Jupiter, Orionnevel enz. waarnemen (77), **Tilburg** (Sterrenwacht Jean Meeus), **Zuid-Limburg** (op de St. Pietersberg, ca. 50), **Zwolle** waarnemen en lezingen (50), **Werkgroep Leidse Sterrewacht** samen met LEO (JWG) en het Leids Astronomisch dispuut (LAD).

Nationale Wetenschapsweek 9 tot 17 oktober

De Nationale Wetenschapsdag viel op 9/10 oktober. **Eindhoven** werkte mee met de Dr. A.F. Philips Sterrenwacht. Op 10 oktober ontving **Spijkensisse** 105 bezoekers. De **Jongerenwerkgroep** richtte in Utrecht een tentoonstelling over "tijd" in en lanceerde buiten ruim 60 modelbouwraketten. Enkele leden van **Leiden** werkten samen met de **Werkgroep Leidse Sterrewacht** mee aan een programma van de Universiteit Leiden.

Zonsverduistering 11 augustus

In vrijwel alle afdelingen en werkgroepen bereidden de leden zich voor op de eclips. Velen zochten de centrale lijn op en beleefden met of zonder wolken indrukwekkende minuten duisternis, vastgelegd in vele foto's. 67 leden van **Amsterdam** gingen naar Bartholomä, Duitsland, waar het weer niet meewerkte. **Delft** voorzag alle afdelingsleden van eclipsbrillen. Ook **Den Bosch** gaf eclipsbrillen cadeau aan de leden en oefende met de kijker en/of het fototoestel om goed beslagen ten ijs te komen. Voor de lezing van Jacob Kuiper was een snelle verhuizing naar een grotere zaal nodig. In augustus werd op een "after-sun-party" nagenoten van het schitterende schouwspel. 20 leden van **Dordrecht** gingen met een journalist van De Dordtenaar naar Noord-Frankrijk, maar misten de eclips net. Van **Midden-Limburg** gingen 17 personen mee met een reis van Europlanetarium, Genk, naar de Franse kust voor een onvergetelijke eclips, reizigers naar het binnenland verging het minder goed. Leden van Spijkensisse stonden op de camping Chatel Chehery bij Verdun. **Rotterdam** verzamelde zich bij Noyon, Frankrijk, en zag de zon in een grijze wolkenbrij. Een groep uit **Tilburg** werd in Geislingen vergezeld door verslaggevers van het Brabants Dagblad en van Nova. **Triangulum** reisde per bus af naar de eclips. Het weer werkte niet 100% mee, maar de reis was een groot succes. **Venlo's** hoogtepunt was de tweedaagse busreis met 49 deelnemers (van de 120 gegadigden) die in het uitgestorven Tiefenbrunn, Duitsland, uitkwam. De aan- en afloop van de verduistering was goed te volgen, echter tijdens het maximum sloot het wolkendek zich en viel zelfs een enkele waterdrop. **Zwolle** had op de eclipsdag een busreis naar Noord Frankrijk.

Het **JWG**-kamp in Târgoviste, Roemenië telde 47 deelnemers (15-20 jaar), trof een heldere eclips. Het was een samenwerking met de Roemeense Astronomische Meteorenvereniging SARM. Een tweede JWG-kamp 10-14 augustus in Karlsruhe, Duitsland had 23 deelnemers (8-14 jaar), ook dat kamp was wolkeloos en geslaagd. Leden van **Maan en Planeten** namen de eclips op verschillende plaatsen in Europa waar, veel is terug te vinden in Mercurius oktober 1999. Voor **Sterbedekkingen** was dit uiteraard ook een sterbedekking. Leden van **Zon** hadden in West-Europa veel bewolking en regen, maar bij het Balatonmeer, Hongarije was het weer prima. Een greep uit de resultaten: Radiografische vaststelling van een verandering in de ionosfeer (Balster), hogere radiofrequenties van de Zon werden tegengehouden door de Maan (Groenewegen en Pals), metingen aan temperatuur en luchtdruk (Jannink), lichtmetingen (Viester en Pals).

Leoniden 17/18 november

Dordrecht had een expeditie naar de Provence, Frankrijk met meer dan 2000 meteoren in 3 uur. En dan nog bezichtigingen van de sterrenwachten van Haute Provence, Marseille, en Dany Cardoen, en van de telescoopfabriek VALMECA. **'t Gooi** had vlak voor het hoogtepunt 20 minuten helder weer en zag tientallen meteoren. Tussen slecht weer door namen leden van **Gouda** heel wat Leoniden en enkele Tauriden waar. **Tilburg** nam waar bij Sterrenwacht Quasar. **Zuid-Limburg** was in Noorbeek, maar zag alleen sneeuwvlokken. Stoutmoedigen van **Zwolle** brachten een lange nacht door bij de Wythemerpas, hopen op een sterrenregen. **Meteoren** was actief met persberichten en andere voorlichting. Veel leden namen de zwerm in het buitenland waar (Calar Alto sterrenwacht in Spanje, La Palma sterrenwacht, Portugal, Jordanië). In sterrenwacht Halley, Heesch, was ook SBS6 voor een tv-item aanwezig.

Cursussen

Cursussen werden georganiseerd door **Alkmaar** (Basiscursus Sterrenkunde bij de Volksuniversiteit, 15), **Amsterdam** (met de VSA, Praktisch Waarnemen, 36, Algemene Sterrenkunde, 11, De Maan, 13), **Den Bosch** (Kennismaking met de sterrenkunde, 33), **Dordrecht** (Astronomie), **Gouda** (Sterrenkunde bij de Volksuniversiteit), **Leiden** (Praktisch Waarnemen, 25), **Midden-Limburg** (de in 1998 begonnen cursus Inleiding in de Sterrenkunde werd afgesloten met een excursie naar het Europlanetarium, Genk; in november startte de cursus weer), **Spijkensisse** (Optiek; Elektromagnetische straling), **Zwolle** (Meteorologie, 32; Inleiding Sterrenkunde HOVO, 24; Vervolg cursus Sterrenkunde, 36; samen met JWG Zwolle Jeugd cursus Sterrenkunde, 24).

Open dagen e.d.

Een aantal **Eindhovense** leden was betrokken bij publieksopenstellingen en rondleidingen in de Dr. A.F. Philips Sterrenwacht. Behalve bij de Sterrenkijkdagen organiseerde **'t Gooi** (Werkgroep Praktische Sterrenkunde) nog drie sterrenkijkweekends op de dagcamping "Nieuw Bussumer Heide", totaal 180 bezoekers. Op 3 van de 8 avonden werd waargenomen. Op 27 november ontving **Midden-Limburg** ongeveer 35 bezoekers, helaas met erg slecht weer. **Oostelijk West-Friesland** verzorgde een groot opgezette expositie met prijsvraag voor basisscholen, 20 maquettes, meer dan 3000 tekeningen van basisschoolleerlingen, bezocht door ruim 1000 leerlingen van VMBO tot VWO. **Venlo** organiseerde vijf star party's voor publiek, het weer liet slechts die op 23 februari doorgaan voor 12 bezoekers op de Grote Heide in Venlo.

Andere activiteiten

De afdelingen en werkgroepen zijn tezamen goed voor een paar honderd interessante lezingen per jaar. Slechts enkele zijn hierna als illustratie genoemd. Eerst volgen hier de afdelingen: **Alkmaar** kende de Metius jaarprijs toe aan Jan Baars. De mediatheek breidt gestaag uit. De afdeling heeft veel werk georganiseerd in 12 commissies en werkgroepen (naast de standaard kascommissie en Verenigingsraadafvaardiging). **Amsterdams** videotheek werd regelmatig aangevuld. **Breda** ondervond een sterk effect van publiciteit op het lezingenbezoek, zo had de lezing over de zonsverduistering 65 bezoekers. Van zes lezingen trok in **Delft** die over Zwaartekracht de meeste bezoekers. Naast de lezingen had **Den Bosch** ook een eindejaarsvergadering met o.a. verhalen en dia's van leden. **Den Haag** hield naast lezingen ook twee contactavonden. **Dordrecht** kreeg een website, die bijna 400 maal werd bezocht. (Honderden bezoekers per jaar is typisch voor de 23 websites in de NVWS, samen dus in de orde van 10000 bezoekers per jaar). De acht waarneem-/thema-avonden waren vrijwel alle helder. De Dordtse excursie ging naar het Artis Planetarium (met VIP show na afloop). **Eindhoven** maakte een begin met een contactmiddag voor junioren. **Friesland** kreeg meer belangstelling en nieuwe leden door een aankondiging op Radio Friesland en in de Leeuwarder Courant. Naast lezingenavonden deed **'t Gooi** veel praktische zaken, o.a. waarnemingen van enkele sterbedekkingen. De excursie van **Gouda** ging naar Noordwijk Space Expo. **Groningen** zag o.a. mooi CCD-werk van Van Duin en hoorde over Het klimaat in de Ionosfeer. In **Haarlem** was een theoretisch onderwerp als De speciale relativiteitstheorie van Einstein een uitschieter in het bezoekersaantal: zo'n 60. Ook **Leiden** hield verschillende lezingen, waaronder een over Communicatie met buitenaardse intelligentie. **Midden-Limburg** hield voor andere groepen en voor basisscholen infomiddagen of -avonden. De afdeling kreeg van de heer Jeurissen een zeer zware aluminium zelfbouw parallaxische montering. Haar Perseïdenbarbecue was gezellig, zonder echte medewerking van het weer. Bij een contactavond hadden de leden van **Nijmegen** gelegenheid om waar te nemen met de telescopen van de Nijmeegse B-Faculteit. In **Noord-Drenthe** maken steeds veel leden gebruik van de mogelijkheid om de Sterrengids via de afdeling (met korting) aan te schaffen. Het blad Scoopium blijft betaalbaar door meegeven aan of bezorging door leden. **Rotterdam** ging op excursie naar Sterrenwacht Urania, Hove. De afdeling gaf Wil Tirion een (fantasie) Atlas van de Verbeeldingswereld voor zijn werk voor de vereniging. De excursie van **Spijkensisse** ging naar de astrodag in Gent. **Tilburg** had 9 juniorenbijeenkomsten en 8 voor de senioren, o.a. een Avond voor Actieve Amateurs, een informatieavond over beeldverwerking van CCD opnamen. **Triangulum** zocht uitgebreid naar sponsors en had een positieve reactie van Edon, Zwolle. Haar secretaris hield bij het NIVON een sterrenquiz waar 46 personen op af kwamen. Een van de lezingen was van Nobelprijswinnaar 't Hooft over Bouwstenen van de Schepping. Proefneming in **Twente** met avonden voor en door leden trokken genoeg interesse, ze zullen nu meerdere malen worden georganiseerd. Twente heeft een uitstekende samenwerking met het Natuurmuseum. **Oostelijk West-Friesland** organiseerde bezoeken aan o.a. Boerhaave Museum, Eise Eisinga Planetarium, Artis Planetarium, Omniversum, ESA, en Dwingeloo. Verder gezellige avonden om over je hobby te kunnen praten, een Perseïdenbarbecue was er ook. **Utrecht** hield zeven lezingen en leende meerdere telescopen aan de leden uit. **Venlo** hield o.a. een eigen ledenavond waar maar liefst zeven leden voordrachten gaven. Excursies gingen naar de Astronomischer Tausch und Trödel Treff in Essen, en naar de zonnetelescoop en de radio-interferometer van de Katholieke Universiteit, Nijmegen. Wegens de eclips was de Perseïdenavond-met-barbecue met achterlating van de Perseïden verhuisd naar 29 augustus, de ingebruikname van de sterrenwacht met 25 cm Schmidt-Cassegrain van Rutten. Nieuw waren de Sunparties, kijken naar vlekken, fakkels en granules door kijkers met absorptiefilters. Venlo's website was in september site van de week van de omroep Tegelen. De afdeling kwam geregeld op de (voor)pagina's van de lokale pers en met interviews op vier lokale omroepen. **Zaanstreek** ontving op haar zeven lezingen vaak cursisten van de publiekssterrenwacht Vesta. Voor het maken van **Zuid-Drenthe's** blad Zodiak is een werkgroep in oprichting die vier nummers per jaar zal maken. In **Zuid-Limburg** verscheen de 50ste Sterrenbode, aanleiding voor het ontwerp van een verenigingslogo. Behalve leden bezoeken ook veel belangstellenden de lezingen (43%). Enkele leden gingen naar de tweejaarlijkse star party Starpaw 12 maart in Mol, België. Direct na de eclips in Frankrijk kwamen de

Perseïden aan de beurt op het plateau van Margraten, een dozijn onder matige omstandigheden gezien. **Zwolle** had excursies naar de Landelijke JWG Bijeenkomst van 8 mei, en op dezelfde dag naar de Astronomische Tausch- und Trödelbörse in Essen. Het blad Sterrenstof kwam driemaal uit. De waarnemersgroep hield zijn avonden in de Weijerbelt, maar kreeg geen helder weer.

De werkgroepen: **Astrofotografie** kende de Jan der Kinderen Aanmoedigingsprijs toe aan Albert Huizinga. Van de twee Astrodagen werd een georganiseerd in Europlanetarium, Genk, door de Belgische collega's. De website van de **Jongerenwerkgroep** leverde 25 nieuwe leden. De JWG ontving o.a. Nederlands tweede astronaut André Kuipers als spreker. De JWG heeft een 20-tal afdelingen. De twee Jongerenkampen in Hoeven werden goed bezocht (43), maar het Ouderenkamp in Ommel had 15 deelnemers, waarschijnlijk door de extra eclipskampen. Vijf waarnemers van **Kometen** deden 108 waarnemingen aan 13 kometen. Er uit sprongen C/1998M5 LINEAR (20) en C/1999H1 Lee (48). Vrijwel maandelijks werd een komeet-artikel in Zenit gepubliceerd. **Leidse Sterrewacht**: de Leidse Vakgroep Sterrenkunde begon met de installatie van een 8" Meade spiegeltelescoop in koepel West. Hopelijk krijgen de werkgroepsleden in de loop van 2000 instructie over het gebruik van deze geavanceerde kijker. In **Maan en Planeten** werd de prijsvraag over de vaststelling van de hoogte van maankrater Horrocks gewonnen door Jan Koet. In Meteoren kwamen twee nieuwe videosystemen in gebruik. Voor de tweede maal werden de Lyriden waargenomen in combinatie met een videosysteem. **Sterbedekkingen** nam de bedekking van ster SAO 121499 door planetoïde 41 Daphne waar. Voor waarnemingen van bedekkingen door de Maan was het een topjaar: totaal 421, waarvan 67 rakende. De meest succesvolle rakende bedekking in Nederland was 16 oktober (X26158) met 91 timingen samen met NADIR. Ook voor **Veranderlijke Sterren** was het een topjaar met ruim 19000 waarnemingen door 11 waarnemers. Waarnemers van **Zon** observeerden hun object 2070 maal, en produceerden daarnaast nog 691 tekeningen en foto's, 365 radiowaarnemingen op 1421 MHz, en maakten van het aardmagnetisch veld 1460 magnetogrammen.

J.A. de Boer, secretaris
16 juni 2000